

3 Cena numeru 3 centy w Krakowie, w Podgórzu i na prowincyi.

PRENUMERATA:

Miesięcznie w Krakowie (jed dostawa do domu) K 1.50 na prowincyi z przesyłką pocztową... Prenumerata za granicą: msk. 1.50, frk. 2.-, rb. 1.-

Pojedyncze egzemplarze nabywać można we wszystkich agencjach piśmi i na wszystkich dworcach kolej.

NOWINY

OGŁOSZENIA

za wiersz netto 16 hal, za każdy następný raz po 12 hal; drobne ogłoszenia po 4 hal, od wyrazu (minimum 50 hal).

Nadane za wiersz netto 50 hal. Spód na każdej stronie po K 0.-, półpół K 4.-, Zajączki K 30.- za tydzień.

Inowroty prowadzi w swoim zarządzie p. M. HUPCZYK.

Administracyja „NOWIN”: ul. Wiślna 2

otwarta od godz. 8 rano do godz. 8 wieczorna.

Na Lwów Skład i Ekspedycja:

Agencya Sokolowskiego, Pasaż Hausmana 2.

Redakcyja i Administracyja „Nowin”: Kraków, ulica Wiślna 1. 2. Ekspedycyja „Nowin”: ulica Wiślna 2.

REDAKTOR NACZELNY LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcyja (Telefon Nr. 340) od godziny 9 rano do 8 wieczorn w biurze ulicy Wiślna 2. Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY” wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincyi.

Prosimy odnowić prenumeratę na miesiąc Luty.

(Prenumerata wynosi K 1.50 hal miesięcznie z przesyłką lub dostawą do domu)

Każdy abonent może na żądanie otrzymać bezpłatnie początki obu w „Nowinach” obecnie drukowanych znakomitych powieści „Pani Janina” Gny de Maupassanta i „Czaradzie” M. Zevaco.

Sprawa teatru miejskiego w Krakowie.

Dwa wywiady we Lwowie: z p. A. Bandrowskim i Romanem Żelazowskim.

Nasz korespondent lwowski, aproczony przez redakcyję, zwrócił się do obu wymienionych artystów, których coar populi wyzniesia jako przyszłych kandydatów na dyrektora teatru krakowskiego... Stosownie do życzenia redakcyi „Nowin” udetem się do p. Aleksandra Bandrowskiego w sprawie jego ewentualnej kandydatury na dyrektora teatru krakowskiego.

Stosownie do życzenia redakcyi „Nowin” udetem się do p. Aleksandra Bandrowskiego w sprawie jego ewentualnej kandydatury na dyrektora teatru krakowskiego. Było to podczas przedstawienia „Zmierzu bogów”. Stary znajomy przyjął mnie w garderobie w srebrzystej koszulce pancernej, w skrawki płaszcz spowity, na mieczu szpary, zmeżony trochę, ale jeszcze groźny.

— No, winien nam pan przecie jakieś wyjaśnienia. — A wyjaśnienia! No, to powiem panu, że jeśli miasto do mi odpowiednio wamki, to oczywiście, zgłoszę się. Zresztą, wobec zabiegów czynionych z innej strony i to zabiegów bardzo energicznych, ja o sobie i swojej kandydaturze mówić nie chcę. Nie jestem wojowniczo usposobiony i walki nie lubię.

— To mówiąc machnął mieczem, że aż gwizdnęło w garderobie.

— Alia! To pan nie chce kandydować! — zawołałem. Zygryd-Bandrowski złapał mnie za guzik od surduta i zaczął mówić:

— Dlaczego? Jąbym kandydował chętnie. Ale niechęć pan rozumie: Solksi ma zasługi. Na to się zgadzają wszyscy. Występował przeciw niemu nie chcę i nie będę. Prasowej kampanii nie wszczęlibym nawet, bo po co? Gdyby Kraków dyrektor teatru potrzebował, gdyby takiego nie było... Zresztą, przed konkursem nie panu nie powiem, wyjawisz to tylko, że o ile warunki postawione przez miasto będą możliwe, to się podam.

— O ile się uzyskałem, program pański obejmowałby też operę i operetkę? Zygryd-Bandrowski zmrużył lekko oczy i uśmiechnął się.

— Dlaczego, że ja jestem śpiewakiem? E, nie. Może pan być pewny, że myśi stwarzania opery w Krakowie nie w mojej głowie powstała. Wogóle należy to brać „cum grano salis”. Kilku krakowskich radców atęknęło się nie tyle za muzyką ile za operetką. A ja jednak opieram swój program artystyczny tylko na dramacie. Tu i owdzie przekablowano coś nawet o operze. To niema sensu. Jestem przeciwny smażeniu kilku potraw na jednej i tej samej patelni.

— A jaki byłby artystyczny program pański? Zygryd poprawił peruki na głowie.

— Nie chcę krytykować Solskiego i nie będę. Pani Solksa jest bardzo dobrą artystką. Solksi też. Ensemble musi się do nich zastawiać, robić zawsze tło... To, widzi pan, jest froelowska szkoła.

W tej chwili weszły różne panie i różni panowie do garderoby. Ukłoniłem się im wszystkim, bo miaty wspaniałe brylanty w uszach, pojęzłem się z wyzłoczeniem, i tak minęła godzina i wyzedłem...

Scena lwowskiego teatru. Światła mało. Na scenie artyści siedzą na krzesłach w porach ludzi bardzo znużonych i znużonych. Czytana próba farsy. Słychać znany dobrze w całej Polsce głos Żelazowskiego. Po chwili wychodzi do mnie.

— Stara się pan o teatr krakowski? — Ja? — Mina wiele zadziwiona.

— Przecież „pisało” o tem. — Hm. Gdyby miasto Kraków powiedziało, że z Solskim nie chce dłużej robić interesów, to mój, ale dziś.

— A konkurs? — Pan Żelazowski wzrusza ramionami. — Z wiarygodnych ust słyszałem, że Solskiemu przedłożono kontrakt na trzy lata. Zresztą... — Co?

— Trzebaby brać urlop, jechać do Krakowa kaptować sobie ludzi, ubijać się, politykować. Na to ja nie mam czasu. — A potem? — Gdyby Solksi był nieodpowiedni, gdyby chciało się go pozbędzić, to co innego. O wolne miejsce każdy może się starać! Ale przecie wszyscy są z niego zadowoleni. Leo o tem ze mną mówił, ja rzeczywiście nie miałym nie przeciw temu... Ale walczę z kolegą. — Nie chce.

— Więc nie? — Nie. Konkurowałem o teatr po znanaki — i kłóby był przypadek, że go dostanie Lelewicz, a nie ja? Powtarzam panu, nikt nie chce walki z Solskim Kraków cenit go, jako aktora. Poco ma go tracić?

— A jaki byłby pański program artystyczny? — Trudno powiedzieć.

— Szedłby pan śladami Solskiego? — Nie. Chciałbym, żeby w Krakowie, w jednym mieście, gdzie kwitnie dramat polski, była wielka szkoła, akademja aktorska. Pan wie, ile się marunuje się po prowincjonalnych teatrach? — A co? — Często ludzie genialni. W Krakowie wszystko gra Solksi i tylko Solksi, a naokoło niego są cienie. Z artystami obchodzi się okrutnie. Między nimi wszystko wre, bo jego despotyzm gniecie, gnębi... — Z aktorami obchodzi się tak źle (!), jak nikt na świecie.

— Ale to jest wyborna szkoła! — Szkoła? Niech mi pan pokaze aktora, który wyszedł ze szkoły Solskiego, Zresztą, ja nie chcę o tem mówić! Bo poco? z miastem i tak duży było korowódów. Dekoracje teatru i meble są strasznie zniszczone. To przecie łachmany, a nie dekoracje, meble baniebne. Szczerze mówiąc, od czasu Pawlikowskiego nie mi sprawiono (!). A kto miałby za to płacić? Przedsiębiorca czy miasto? — A potem... Jeśli oni są z Solskiego zadowoleni, to o co idzie? Co za konkurs? Tracić czas na to, aby sobie kaptować ludzi? Nie, mój panie, walki nikt z nas nie chce...

— A gdyby pan dostał teatr krakowski, wprowadziłby pan operę lub operetkę? — Nigdy. Znaczyłoby to za jednym zamachem zwalcz z nog dwa teatry: krakowski dramat — i lwowska operę i operetkę, która nie miałaby gdzie wyjeżdżać na lato. Zresztą w Krakowie powinna być szkoła dramatu.

— Rozeszliśmy się z tem.

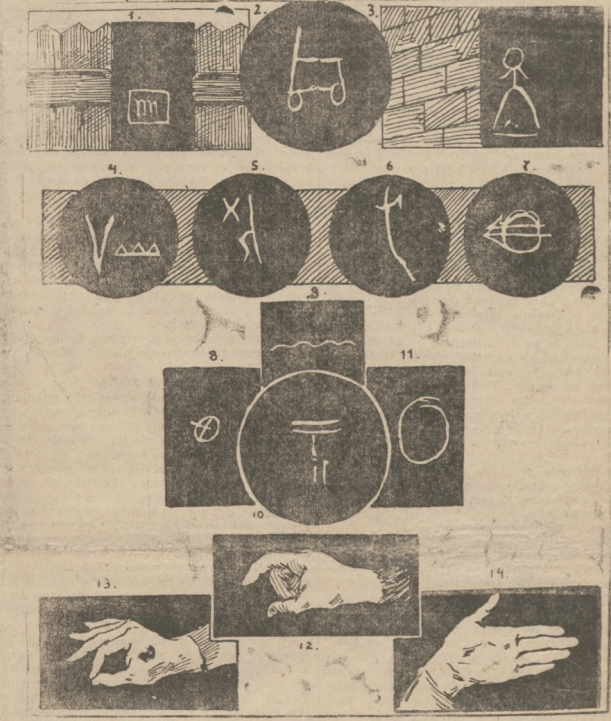
Stanowczo, między aktorami nie ma dyplomatów! Beta.

W przededniu strajku młodzieży na Uniwersytecie.

Uniwersytet krakowski znajduje się w przededniu domniemych w swych następnymach demonstracyi młodzieży, która postanowiła protestować przeciw wyrokowi senatu w sprawie niepokojów na wykładach prof. ka. Zimmermanna.

Młodzież postępuje, grupowana w stowarzyszeniach „Promieni”, „Spójnia” i „Znicz” proklamując strajk na znak protestu, a do tej akcji przyłączy się niezawodnie część członków „Czytelnia Akademickiej”, którym uchwała onegdajszego wiccu pozostawia wolną rękę w sprawie uczestnictwa w strajku.

Pewnem przeto jest, że 400—600 akademików zdyktowanych jest do tej manifestacyi, która całkowie zakłóci spokój na uniwersytecie doprowadzi do przykrych starć i wywoła w następstwie dalsze represye ze strony władzy uniwersyteckiej. Ze do ostrych konfliktów przyjdzie, wynika też ze stanowiska młodzieży katolickiej, skupionej w stowarzyszeniach „Polonia” i „Sodalicya”, które luho niechętnie mieszczą w swem gronie zapalnych

Co mury i parkany mówią? (Patrz artykuł).

szermierzy „legalności”, oraz ze stanowiska młodzieży narod. demokratycznej, zgrupowanej w silnem stowarzyszeniu „Zjednoczenie”, również przeciwnie strzejki. Większość niewątpliwie jest jednak po stronie postępowców — i dlatego, jeśli w ostatniej chwili nie uda się wzbudzenia młodzieży uśmiechnąć, przewidywać trzeba niestety smutne następstwa niepokojów.

Strajk, jak słychać, ma być strajkiem manifestacyjnym, trwającym tylko kilka dni. Jakie stanowisko zajmie senat wobec strajku, nie jest oczywiście jeszcze określone; wiadomo tylko, że przeległ się sygnał, a na zapasowych szychach zostały, niewiadomo po co, pusłe wagony.

— Pan Iks siedział niezmiennie na czerwonej kanapie, w rogę za dwiema gazetami i filiżanką czarnej kawy. Przy wejściu kłaniał się obecnym, którzy odpowiadali mu w ten sam sposób, ale nikt nie zamiecił z nim nigdy ani jednego słowa.

Miał wygląd, posturę człowieka z towarzyszą; twarz o bardzo regularnych rysach, można było nazwać piękną, gdyby nie ociekający ja wyraz dziwny jakiejś pustki.

Nie była to tępość, jaka daje się zauważyć czasami na twarzy bardzo sytego, ociężałego człowieka, który niema chęci myśleć, ani też zadowolenia z samego siebie, nie — była to nieczornością, chłodna pustka.

A jednak pan Iks wywierał na otaczających szczególne wrażenie; zdawał się przyciągać do siebie, wnosząc atmosferę niepokojącego, przynajmniej jakiegoś smutku.

— Po co on tu przychodzi? Kto on jest? Czego chce? Wiedziانو, w której willi mieszka.

N. WILDE.

TAJEMNICA PANA IKS.

Nikt nie mógł powiedzieć, kim on był, jakkolwiek widywano go codziennie w kawiarni cichego miasteczka.

Miasteczko to z piękną przyrodą, ciepłym klimatem, willami, kwiatami, lazurami jeziora, lafcuchem gór, żyjące w ciągu dwóch-trzech miesięcy rocznie z turystów, podobne było do stacyi, przyjującej i zęgnającej podróżnych.

Jak stacya żyło gwarnie, barwnem przelotnem życiem pasażerskiem, jak stacya paszosało i, ze swemi zamkniętymi hotelami, zamkniętymi willami, zwiędzłymi kwiatami, pustymi dorózkami, pustymi sklepami, pustym placem, trzema, czterema niezmiernymi obywatelami w wieczór tej samej kawiarni — miało wygląd opustoszałej platformy kolejowej, kiedy zeszli już niespokojny tłum, biegnący w tę i tamta stronę, nawołujący się, usmiechający, wymachujący chustkami, zasapał przepieliony pociąg, wzniosły kłęby czarnego dymu, roz-

Advertisement for Pathéphonograph. Text: 'Główny skład PATHÉFONÓW Stefan Grudziński i Tad. Berger - Kraków'. Includes an image of a gramophone and the text 'jest najdoskonalszym instrumentem doby współczesnej. Gra bez zmiany igły, wiedzonym szafirciem. Płyty nie zużywają się, dlatego grają zawsze równo czysto, głośno i bez chrapania. Płyty o średnicy 24, 29 i 30 cm. Co miesiąc nowości. NOWOŚCI! Aparaty szafkowe. Płyty 60-centymetrowa, grające o siłą równą pełnej orkiestrze...'

Kto raz posłuchał prawdziwy Pathéfon i poznał zalety naszego systemu, pozostaje na zawsze wiernym i grającym jego zwolennikiem.

